

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie júl 2014

I. senát

Nález:

spisová značka	I. ÚS 108/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	7. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovatelia v procesnom postavení povinných podali v exekučnom konaní námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie a zároveň žiadali zastavenie exekúcie. Sťažovatelia vo svojich námietkach uvádzali, že ako právni nástupcovia pôvodného dlžníka, už za neho uhradili záväzky vo väčšom rozsahu, ako bola hodnota dedičstva, pričom podľa § 470 ods. 1 Obč. zákonníka dedičia zodpovedajú za porúčiteľove dlhy len do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Okrem toho proti vymáhanej pohľadávke vzniesli aj námietku premlčania tvrdiac, že vymáhaná pohľadávka predstavovala peňažný záväzok z obchodnoprávneho vzťahu, pričom maximálna desaťročná premlčacia doba podľa § 408 Obch. zákonníka uplynula už v priebehu súdneho konania vo veci samej a to ešte pred vyhlásením rozsudku. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo podľa sťažovateľov v danej veci potrebné aplikovať ustanovenie § 408 ods. 2 Obch. zákonníka, v zmysle ktorého ak bolo právo priznané v súdnom konaní po uplynutí premlčacej doby, možno súdne rozhodnutie vykonať len vtedy, ak sa konanie o výkone rozhodnutia začalo do troch mesiacov odo dňa, keď sa mohlo začať. Exekučné konanie sa na základe vykonateľného rozsudku mohlo začať už dňa 28. marca 2009 a tak posledným dňom, kedy sa mohlo začať exekučné konanie, bol 28. jún 2009. Predmetné exekučné konanie sa však začalo až 2. júla 2009, teda v čase, kedy sa už výkon rozhodnutia nemohol začať.</p> <p>Okresný súd uznesením námietky sťažovateľov zamietol a rovnako zamietol aj ich návrh na zastavenie exekúcie. Rozhodnutie okresného súdu vychádzalo z odlišného právneho názoru, v zmysle ktorého zodpovednostný vzťah sťažovateľov ako dedičov pôvodného žalovaného voči oprávnenému je upravený osobitným ustanovením § 470 ods. 1 Obč. zákonníka, ide preto o vzťah občianskoprávny. Premlčanie predmetnej pohľadávky preto nemožno posudzovať podľa ustanovení Obch. zákonníka, ale je potrebné aplikovať § 110 ods. 1 Obč. zákonníka, v zmysle ktorého sa právo priznané súdnym rozhodnutím premlčuje za desať rokov odo dňa, kedy sa malo podľa rozhodnutia plniť.</p> <p>Proti rozhodnutiu okresného súdu vo výroku o zamietnutí ich námietok podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť s odôvodnením, že právny názor okresného súdu je v extrémnom nesúlade s kogentnými právnymi normami upravujúcimi predmetný právny vzťah. Napadnuté rozhodnutie bolo preto arbitrárne, prepiaťo formálne a porušovalo princípy spravodlivosti a tým aj práva sťažovateľov zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy</p>

	Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“ a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Okrem toho rozhodnutie okresného súdu nezohľadnilo námietky týkajúce sa úhrady záväzkov právneho predchodcu sťažovateľov vo väčšom rozsahu, ako bola hodnota dedičstva.
ratio decidendi	<p>Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na najmä na kontrolu, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, a či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné.</p> <p>Arbitrárne rozhodnutie všeobecných súdov znamená najmä (i) extrémny nesúlad právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami, (ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax), (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretáciu), ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej novej interpretácii nevyplývajú prijateľné skutkové závery.</p> <p>Okresný súd vo svojom rozhodnutí pri posúdení prípadu vychádzal z toho, že pokiaľ právny predchodca sťažovateľov žil a bolo proti nemu vedené konanie vo veci samej, nemožno namietat, že medzi ním a oprávneným (v konaní vo veci samej žalobcom) išlo o vzťah obchodno-právny. Po smrti právneho predchodcu sťažovateľov a ich vstupe ako dedičov do konania vo veci samej, sa však ich vzťah k oprávnenému posudzoval už podľa ust. § 470 ods. 1 Obč. zákonníka. Označené ustanovenie totiž upravuje zodpovednosť dedičov za poručiťelove dlhy a nie prechod dlhov poručiťela na dedičov. Nakoľko vzťah dedičov k oprávnenému ako veriteľovi poručiťela je vzťahom zodpovednostným a je osobitne upravený v Obč. zákonníku (§ 470 ods. 1), nemožno podľa názoru odvolacieho súdu aplikovať na daný prípad premlčanie judikovanej pohľadávky podľa ust. § 408 ods. 2 Obch. zákonníka.</p> <p>Tento záver je však podľa názoru ústavného súdu v extrémnom nesúlade s princípom spravodlivosti, ale aj so zaužívanou interpretáciou príslušných hmotnoprávnych predpisov, ako aj nepochopením prípadného zodpovednostného vzťahu dedičov za dlhy poručiťela na základe súdneho rozhodnutia, a to bez ohľadu na to, či tento zodpovednostný vzťah dedičov bol alebo nebol známy už v čase súdneho rozhodnutia tvoriaceho exekučný titul. Zásadný problém právnej konštrukcie ponúkanej súdom spočíva v tom, že právne pochybným spôsobom favorizuje inštitút zodpovednosti dedičov až do tej miery, že podstatným nie je skutočný následok univerzálnej sukcesie, t. j. že do práv a povinností právneho predchodcu vstupuje právny nástupca (treba dodať, že v medziach práv a povinností právneho predchodcu, pozn.), ale podstatným je akoby nový hmotnoprávny vzťah veriteľ a právneho nástupcu v pozícii už dlžníka, čo je nepochopením prechodu povinností právneho predchodcu v súvislosti s dedičskou zodpovednosťou.</p> <p>Je totiž nesporné a nepochybné, že súdne rozhodnutie tvoriace v okolnostiach danej veci exekučný titul sa týkalo zaplataenia dlžnej sumy na základe zmluvy o dielo, ktorý právny vzťah všeobecné súdy posúdili v konaní vo veci samej ako obchodno-záväzkový, čo vyjadrili aj citáciou na vec sa vzťahujúcich zákonných ustanovení § 261 ods. 1 a § 536 a nasl. Obch. zákonníka. Realizovať takýto exekučný titul je podľa názoru ústavného súdu možné iba v súlade so skutočnými hmotnoprávnymi pomermi a všetkými dôsledkami z toho vyplývajúcimi. V tejto súvislosti sa žiada dodať, že sťažovatelia boli v rámci súdneho rozhodnutia tvoriaceho exekučný titul vecne neúspešní nie pre ich „dedičskú zodpovednosť“ (a keď, tak len z pohľadu procesných práv, pozn.), ale z dôvodu, že zaplataenie žalovanej istiny s príslušenstvom vplynulo s uzavretej obchodnoprávnej zmluvy ich poručiťela a oprávneného.</p> <p>Treba dať preto sťažovateľom, ktorí poukazovali na to, že „právna povaha záväzkového vzťahu je daná pri jeho vzniku, pričom práva a povinnosti zo záväzkového právneho vzťahu sa nemienia ani prevodom alebo prechodom týchto práv alebo povinností na inú osobu.... Sukcesia dedičov je univerzálna. Dedičia, ak dedičstvo neodmietnu, vstupujú do všetkých záväzkov poručiťela bez ohľadu na ich povahu. Neexistuje žiadna právna skutočnosť (okrem dohody strán), s ktorou by zákon spájal zmenu právnej povahy záväzku“.</p> <p>Na dokreslenie dôsledkov očividne nesprávnej ostatnej interpretácie okresného súdu ústavný súd predostiera, že k univerzálnej sukcesii podobnej danej veci môže dôjsť nielen pred začatím, ale aj po začatí exekučného konania (pozri § 37 ods. 3 Exekučného</p>

	<p>poriadku), pričom takáto „dedičská zodpovednosť“ už predsa nijako nemôže meniť právne závery vyslovené v samotnom exekučnom titule. Ak by preto mal byť sťažovateľmi napádaný ostatný právny záver okresného súdu správny, vznikla by paradoxná situácia, kedy by podobné prípady boli posudzované zásadne rozdielne. Ak by poručiteľ zomrel pred začatím exekučného konania, potom by v okolnostiach danej veci spor premlčaný nebol, a ak by zomrel po začatí exekučného konania, potom by v okolnostiach danej veci spor už premlčaným bol. Ústavné konformným sa preto javí právny názor, podľa ktorého zmenou účastníka konania na základe univerzálnej sukcesie sa nemení povaha sporu a ani jeho právne posúdenie v merite veci.</p> <p>Ústavný súd preto uzavrel, že ostatné právny záver všeobecného súdu v otázke premlčania možno hodnotiť ako svojvoľný a opomínajúci skutočný účel relevantnej právnej normy.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu porušené bolo a napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie okanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľom priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Sťažovatelia v sťažnosti napádanému rozhodnutiu vytýkali tiež, že okresný súd nepostupoval dôsledne podľa § 470 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ich zodpovednosť za dlhy poručiteľa je limitovaná do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Ústavný súd sa rešpektujúc zásadu vlastného sebaobmedzenia a zdržanlivosti uvedenou námietkou už nezaoberal, keďže sťažnosti vyhovel a napadnuté rozhodnutie zrušil.</p> <p style="text-align: center;">Odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka</p> <p>V danom prípade je už na prvý pohľad zrejmé, že výrokom okresného súdu o zamietnutí námietok sťažovateľov nedošlo k zásahu do označeného základného práva, pretože námietky, ktoré sa podávajú proti upovedomeniu o začatí exekúcie, nie sú opravným prostriedkom; sú iba procesnou obranou povinného proti neprípustnej exekúcii, ktorých účelom je zastavenie exekúcie alebo upustenie od jej vykonania z dôvodov taxatívne ustanovených v zákone. K namietaným dôsledkom by tak mohlo dôjsť až právoplatným rozhodnutím o zamietnutí návrhu sťažovateľov na zastavenie exekúcie podľa ustanovenia § 57 Exekučného poriadku. Proti výroku uznesenia okresného súdu, ktorým bol návrh na zastavenie exekúcie zamietnutý však bolo prípustné odvolanie zo strany sťažovateľov. Sťažovatelia preto mali využiť a zrejme aj využili na ochranu svojich práv uvedených v ústavnej sťažnosti podaním odvolania.</p> <p>Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd riadny opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľov nahradil sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, čo je postup podľa môjho názoru nesprávny. Preto som hlasoval odlišne a navrhoval som sťažnosti sťažovateľov nevyhovieť; inak sa mala už v štádiu prerokovania podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre neprípustnosť.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 19/02, PL. ÚS 21/00</p>

<p>spisová značka</p>	<p style="text-align: center;">I. ÚS 759/2013</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Milan Ľalík</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>21. mája 2014</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka si po márnom uplynutí šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie jej návrhu uplatnila v občianskom súdnom konaní nárok na odškodnenie podľa zák. č.</p>

	<p>119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii. Podaný návrh však vzala späť z dôvodu, že po začatí konania jej žalované Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) uplatnený nárok v sume 27,66 € uhradilo. Na základe späťvzatia návrhu okresný súd konanie zastavil a podľa ust. § 146 ods. 2 druhá veta OSP uložil ministerstvu povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 72,69 €.</p> <p>Po odvolaní ministerstva krajský súd rozhodnutie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania zmenil a sťažovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd pri rozhodnutí o náhrade trov postupoval podľa ust. § 150 ods. 2 OSP a v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľkou uplatnená výška trov konania spočívajúca v trovách právneho zastúpenia zjavne prekračuje výšku uplatňovaného peňažného plnenia a preto možno v danej veci trovy konania označiť voči pohľadávke za neprimerané.</p> <p>Proti rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť, v ktorej namietala porušenie základných práv podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“ a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Rozhodnutie krajského súdu totiž podľa sťažovateľky nezohľadňovalo okolnosti prípadu, keď súdny spor bol zbytočne zapríčinený tým, že žalovaná strana ignorovala jej žiadosť o predbežné prerokovanie jej nároku, ktorý jej priznala až po podaní žaloby. Sťažovateľka to vnímala tak, že v dôsledku uplatnenia náhrady ušlého zárobku po svojom nebohom otcovi, na ktorý mal zákonný nárok, by bola potrestaná tým, že musí znášať trovy konania, ktoré svojou nečinnosťou vyvolali ministerskí úradníci. Okrem toho poukázala aj na rozhodnutie krajského súdu v iných obdobných prípadoch, kde jej bola náhrada trov konania priznaná a to aj v prípadoch tzv. „drobných sporov“.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo, a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo.</p> <p>Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že v danej veci ide v zmysle § 200ea OSP o drobný spor a sťažovateľka si uplatňovala trovy právneho zastúpenia spolu vo výške 72,69 €. Sťažovateľkou uplatnená výška náhrady trov konania spočívajúca v trovách právneho zastúpenia (72,69 €) zjavne prekračuje výšku uplatňovaného peňažného plnenia (27,66 €). Vzhľadom na to krajský súd považoval trovy konania proti pohľadávke za neprimerané. Krajský súd zároveň dodal, že neprimeranosťou nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatňovanej drobnej pohľadávky a výškou trov konania, ale aj vznik trov konania, ktorých vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný. Krajský súd napokon uzavrel, že v prerokovávanej veci boli splnené zákonné podmienky na postup v zmysle § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, keďže konanie sa týka tzv. drobného sporu a trovy konania sú proti pohľadávke neprimerané.</p> <p>Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že v ňom nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by nasvedčovali nesprávnosti právnych záverov alebo ktoré by spočívali v nedostatočnom odôvodnení záverov krajského súdu. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodnil a ustálil svoje závery tak, že nespochybňujú záver o ústavnokonformnom výklade.</p> <p>Ústavný súd ďalej uvádza, že v ustanovení § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa uvádzajú dôvody hodné osobitného zreteľa skôr vo všeobecnej rovine s tým, že ustálenie konkrétnych dôvodov hodných osobitného zreteľa je vecou posúdenia súdu v tom-ktorom prípade. Napriek tomu je napríklad v tomto ustanovení konkretizované, že dôvodom hodným osobitného zreteľa je aj okolnosť, či úspešný účastník konania uviedol skutočnosť a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patrí. Naproti tomu ustanovenie § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku sa javí byť odlišnej povahy v tom zmysle, že sa tu definuje konkrétny dôvod nepriznania, resp. zníženia náhrady trov. Tento dôvod spočíva v tom, že trovy konania sú v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke. Zákon teda v tomto prípade označuje za dôvod moderácie (zmiernenia) výšky náhrady trov neprimeranosť výšky týchto trov. Z pohľadu ústavného súdu treba považovať za rozhodujúce, že pohľadávka uplatňovaná pred všeobecným súdom (27,66 €) je viac ako 2,6-krát nižšia ako sťažovateľkou uplatňovaná výška náhrady trov konania (72,69 €). Ide o taký výrazný nepomer medzi uplatňovanou pohľadávkou a výškou náhrady trov, ktorý bez ohľadu na ďalšie faktory robí stanovisko krajského súdu dostatočne presvedčivým.</p>

	<p>Pre úplnosť možno ešte uviesť, že ustanovenie § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou ponechávajúcou na zvážení súdu, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané, resp. čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Ide teda o také ustanovenie, ktoré dáva relatívne široké medze pre sudcovské uváženie, resp. sudcovský zmysel pre spravodlivosť. Ako na to ústavný súd už poukázal, neprimeranosť výšky trov konania v porovnaní s výškou pohľadávky uplatňovanej v spore vo veci samej je v predmetnom prípade natoľko markantná, že ústavný súd nevidí dôvod na to, aby zasiahol do voľného uváženia krajského súdu, ktoré rozhodne nevybočuje so zákonom ustanoveného rámca vyplývajúceho z ustanovenia § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.</p> <p>K namietanej odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ústavný súd uvádza, že mu zásadne neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak právomoc, ktorá je podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zverená práve Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.</p> <p><u>Ústavný súd preto sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESJP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 78/03, II. ÚS 577/2013

spisová značka	I. ÚS 695/2013
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	4. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Najvyšší súd Slovenskej republiky na odvolanie sťažovateľa zrušil rozsudok krajského súdu v celom rozsahu a uznal sťažovateľa vinným z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Trestného zákon účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „starý TZ“) sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 starého TZ.</p> <p>Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením odmietol.</p> <p>Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namietal uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania z dôvodu viacerých pochybení, predovšetkým však z dôvodu, že</p> <p>a) najvyšší súd mu pred svojim rozhodnutím nedoručil vyjadrenie krajskej prokuratúry k podanému dovolaniu,</p> <p>b) najvyšší súd rozhodoval na neverejnom zasadnutí o podanom dovolaní v čase, keď sa spisový materiál týkajúci sa predmetnej veci nachádzal na krajskom súde, kde v tom čase prebiehalo verejné zasadnutie o žiadosti sťažovateľa o podmieňané upustenie od výkonu zvyšku právoplatne uloženého trestu zákazu činnosti.</p> <p>Najvyšší súd tak podľa sťažovateľa svojim rozhodnutím porušil sťažovateľovo právo na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ďalej porušil článok 47 ods. 3 ústavy a zároveň aj 48 ods. 2 ústavy tým, že došlo znevýhodneniu postavenia sťažovateľa a že sa nedoručením vyjadrenia prokuratúry odňala možnosť sťažovateľa vyjadriť sa k nemu.</p>
ratio decidendi	<p>Kontradiktórnosť konania</p> <p>Rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade predovšetkým s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie.</p> <p>Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že princíp</p>

rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca. Právo na kontradiktórne konanie zase znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu, a vyjadriť sa k nim.

Z princípu kontradiktórnosti konania tiež vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie jeho odporcu (protistrany v súdnom konaní) právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť; nezáleží pritom, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie.

Najvyšší súd rozhodol o sťažovateľom podanom dovolaní na neverejnom zasadnutí 28. júna 2013, ktorého termín bol nariadený opatrením predsedu senátu 19. júna 2013. Najvyššiemu súdu bolo 15. júna 2013 doručené vyjadrenie krajskej prokuratúry k sťažovateľom podanému dovolaniu. Z uvedeného je teda zrejme, že v čase, keď predseda senátu najvyššieho súdu nariadil termín neverejného zasadnutia na prerokovanie sťažovateľom podaného dovolania, musel si byť vedomý skutočnosti, že vyjadrenie krajskej prokuratúry nebolo doručené strane sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v tejto súvislosti dodáva, že skúmať obsahovú stránku vyjadrenia krajskej prokuratúry a jej možnú ingerenciu na rozhodovanie súdu, ako aj zaoberať sa možným vplyvom vyjadrenia sťažovateľa k takému písomnému vyjadreniu prokurátora ako zástupcu štátu, tak ako to vyplýva z vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu „Doručenie predmetného vyjadrenia sťažovateľovi by nemalo vplyv na výsledok konania“, nie je a v zmysle ustálenej judikatúry ESLP ani nemôže byť jediným a rozhodujúcim predmetom skúmania pred ústavným súdom. Ústavný súd zvyčajne, že požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa v judikatúre ESLP chápe skôr formálne – z jej hľadiska len nie až tak veľmi záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu. Uvedené v okolnostiach danej veci platí o to viac, ak je v hre trestnoprávna represia, ktorá je v podmienkach právneho štátu prostriedkom „ultima ratio“.

K rozhodovaniu dovolacieho súdu bez základného spisu.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že základný súdny spis týkajúci sa trestnej veci sťažovateľa v čase nariadenia termínu neverejného zasadnutia predsedom dovolacieho senátu a ani v čase uskutočneného súdneho pojednávania, na ktorom došlo k prijatiu napadnutého rozhodnutia, sa na najvyššom súde nenachádzal, pretože bol zapožičaný krajskému súdu.

Zistené pochybenie (rozhodovanie súdu bez súdneho spisu), ktoré v okolnostiach danej veci považoval ústavný súd za dostatočne preukázané, je preto z pohľadu ústavnokonformnej ochrany základných práv, resp. slobôd také závažné, že samo osebe je postačujúcim dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

Rozhodovanie najvyššieho súdu o dovolaní bez základného trestného spisu už z pohľadu objektívneho zakladá arbitrárnosť takéhoto rozhodnutia, a to bez ohľadu na existenciu osobitného zberného spisu dovolacieho súdu obsahujúceho iba niektoré z relevantných podkladových listín (napr. napadnuté súdne rozhodnutie, dovolanie podané odsúdeným...). Súdny spis totiž nedisponuje iba administratívnou podobou a prípadným administratívnym následkom. Súdny spis predstavuje predovšetkým súbor skutkových a právnych listín a postupov, ktoré sú v okolnostiach danej veci určujúce pre rozhodovanie o trestnej veci sťažovateľa, t. j. tiež o vine a treste, a to bez ohľadu na skutočnosť, že trestná vec sťažovateľa bola právoplatne skončená.

Nevyhnutnou podmienkou na založenie svojvôle je vykročenie konajúcich (interpretujúcich) subjektov z mantinelov vymedzených právnym rámcem, t. j. porušenie práva. Ide pritom o také porušenie práva, ktoré zahŕňa akýkoľvek postup subjektov smerujúci k dosiahnutiu výsledku realizácie práva (resp. chceného cieľa), ktorý nie je odrazom postupu právnym poriadkom výslovne či obsahovo (implicitne) predvídaného. Táto nezhoda s právnym poriadkom či vykročenie z jeho rámca pritom obsahuje v sebe všetky fázy (dielčie časti) autoritatívnej aplikácie práva. Týmito fázami je, inak povedané, celý proces zisťovania skutkového stavu (questiones facti), proces právneho posúdenia (questiones iuris) a následne aj vydanie rozhodnutia vrátane jeho dostatočného racionálne obhájitelného a týmto spôsobom aj ex post preskúmateľného odôvodnenia. Svojevoľné konanie z pohľadu praktického a jeho konkrétne právna relevancia sa musí vždy

	<p>nevyhnutne premietnuť do hodnotenia celého procesu realizácie (aplikácie) práva. Z týchto dôvodov je tiež toto konanie potrebné považovať za neprijateľné. Pri takomto praktickom pohľade treba rozlišovať ako vlastné porušenie práva, tak aj zohľadniť jeho intenzitu, a to posúdením procesu ako celku, resp. jeho výsledku v tom zmysle, či predmetné dielčie porušenie malo na jeho konečnú podobu veľký vplyv či iba nezanedbateľný význam. Rozhodovanie (nielen) dovolacieho súdu bez základného súdneho spisu hraničí podľa názoru ústavného súdu – objektívne vzaté – s odmietnutím spravodlivosti (denegatio iustitiae).</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu porušené boli a napadnuté uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Ústavný súd riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľom namietanými skutočnosťami týkajúcimi sa porušenia zásady reformatio in peius, ukladania trestu, hodnotenia dôkazov a ďalších, keďže tie skutočnosti, na základe ktorých ústavný súd rozhodol, boli dostačujúce na vyslovenie porušenia označených práv a na zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	Ústavný súd SR: III. ÚS 313/05, IV. ÚS 35/02, III. ÚS 186/02 EŠLP: Komanický v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002; De Haes a Gijssels v. Belgicko, rozsudok z 24. februára 1997; F. R. proti Švajčiarsku, rozsudok z 28. júna 2001

spisová značka	I. ÚS 60/2014
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	4. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Na základe žiadosti sťažovateľky okresný súd uznesením prepustil sťažovateľku z kolúznej väzby, prijal jej písomný sľub, ako aj návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.</p> <p>Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť prokurátor krajskej prokuratúry a krajský súd na neverejnom zasadnutí svojim uznesením zrušil rozhodnutie okresného súdu a sám zamietol žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu, jej písomný sľub neprijal a zamietol aj žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.</p> <p>Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť, v ktorej vo vzťahu ku krajskej prokuratúre, okresnému súdu, ako aj krajskému súdu namietala porušenie svojho práva na urýchlené rozhodnutie o jej žiadosti o prepustenie z väzby, keď celková doba konania o jej žiadosti v trvaní 55 dní podľa jej názoru nezodpovedala požiadavke na prednostné a urýchlené vybavovanie väzobných vecí.</p> <p>Vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sťažovateľka namietala, že krajský súd nezohľadnil, že väzobné dôvody neboli v čase jeho rozhodovania prítomné, v dôsledku čoho jej väzba nemala zákonný podklad. Sťažovateľka ďalej vytýkala rozhodnutiu krajského súdu abstraktnosť, keď pod zákonný pojem „konkrétne skutočnosti“ nesubsumoval presne vymedzené a špecifikované konania sťažovateľky, ktoré by odôvodňovali ďalšie trvanie jej kolúznej väzby. Krajskému súdu ďalej vyčítala, že namiesto presvedčivého a ústavne konformného vymedzenia úkonov sťažovateľky, ktoré odôvodňujú trvanie väzby, sa tento obmedzil len na všeobecné poukázanie na povahu a charakter trestnej činnosti, jej plánovitost' a vysokú mieru sofistikovanosti. Sťažovateľka poukazovala aj na to, že dosiaľ vykonanými dôkazmi sa nepreukázala žiadna spojitost' medzi ňou a ďalšími spoluobvinenými v súvislosti s trestnou činnosťou, hlavne však v súvislosti s údajným zastrašovaním spoluobvinených.</p> <p>Podľa navrhovateľky tak postupom okresného súdu, krajskej prokuratúry ako aj</p>

	<p>postupom a rozhodnutím krajského súdu bolo porušené jej základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).</p> <p>Na základe uvedeného žiadala, aby Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) rozhodol o porušení označených práv. Ďalej žiadala, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € a náhradu trov konania.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky postupom krajskej prokuratúry, okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby na slobodu.</p> <p>Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Nielen ústavný súd, ale aj štrasburské orgány ochrany práv súčasne zdôrazňujú, že rýchlosť preskúmania a rozhodovania o žiadostiach o prepustenie z väzby je nevyhnutné posudzovať a vykladať v závislosti od podmienok a okolností každej konkrétnej veci. Vo svojej judikatúre už ústavný súd vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.</p> <p>Podstatnou požiadavkou vyplývajúcou z čl. 5 ods. 4 dohovoru je aj to, aby súd rozhodol „urýchlene“. Prieskumné súdne konanie musí byť vedené v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a zároveň aj v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, to znamená s ochranou jedinca proti svojvôli, osobitne aj s ohľadom na čas, ktorý uplynie do vyhlásenia rozhodnutia</p> <p>Z chronologického prehľadu úkonov a rozhodnutí v predmetnej veci vyplýva, že žiadna parciálna časť tohto konania netrvala neprimeraný čas, naopak, ústavný súd hodnotí postup krajskej prokuratúry, okresného súdu, ako aj krajského súdu ako plynulý, urýchlený a v zásade bezprieťahový, teda v celosti zodpovedajúci požiadavkám vyplývajúcim z označených práv. Isté zdržanie síce možno badať na strane krajskej prokuratúry pri odôvodňovaní jej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 22. novembra 2013 (odôvodnenie sťažnosti doručené okresnému súdu 2. decembra 2013), toto je však ospravedliteľné rozsahom dokazovania v prípravnom konaní a predmetom sťažnosti prokurátora, kde reagoval na napadnuté uznesenie aj poukazom na konkrétne výpovede viacerých spoluobvinených a svedkov. Rovnako možno badať isté zdržanie na strane krajského súdu v súvislosti s doručením písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia zo 17. decembra 2013, ktoré bolo sťažovateľke doručené až 30. decembra 2013. Nemožno však opomíňať, že vzhľadom na vianočné sviatky bolo toto uznesenie doručené sťažovateľke na piaty pracovný deň po jeho vyhlásení, a navyše, napadnuté uznesenie krajského súdu bolo právoplatné a vykonateľné už 17. decembra 2013, teda v deň jeho vyhlásenia.</p> <p>Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti teda ústavný súd konštatuje, že konanie všetkých označených orgánov rozhodujúcich o väzbe sťažovateľky možno ako celok považovať z hľadiska rýchlosti a bezodkladnosti konania za ústavne konformné. Od podania žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby až do právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia krajského súdu (v dvojinštančnom konaní) uplynula doba šiestich týždňov, čo vzhľadom na priebeh konania nemožno hodnotiť ako ústavne nesúladné.</p> <p>K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu.</p> <p>Právo na osobnú slobodu garantované tak ústavou, ako aj dohovorom zaujíma v hierarchii základných práv a slobôd (ľudských práv a základných slobôd) popredné miesto.</p> <p>Väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného a preto vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti. Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu dbať o to, aby doba väzby obvineného neprekročila nevyhnutnú hranicu. Na ten účel patrí všeobecnému súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu</p>

	<p>odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o žiadostiach obvineného o prepustenie na slobodu. Obvinený držaný vo väzbe musí mať možnosť v primeraných intervaloch žiadať o súdnu kontrolu zákonnosti väzby vrátane možnosti žiadať, aby jeho väzba bola nahradená zárukou.</p> <p>Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného. Ústavnému súdu neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľky alebo akéhokoľvek iného obvineného. To prislúcha zásadne všeobecným súdom.</p> <p>Vychádzajúc z vyššie uvedeného ústavný súd preskúmal že uznesenie krajského súdu a zistil, že toto spĺňa zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia [§ 176 ods. 2 v spojení s § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], a podľa ústavného súdu je z hľadiska individualizácie konkrétnych skutočností zakladajúcich dôvod väzby sťažovateľky aj s ohľadom na doterajšiu judikatúru ústavného súdu ústavne konformné a akceptovateľné. Uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle konajúceho súdu, krajský súd v sťažnosťou napadnutom uznesení konal a preskúmal rozhodnutie okresného súdu v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora, a vzhľadom na to, že dospel k riadne odôvodnenému záveru o danosti dôvodov kolúznej väzby u sťažovateľky a nesplnení podmienok na jej nahradenie, uznesenie okresného súdu zrušil a sám rozhodol o zamietnutí žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby, neprijatí ponúkaného písomného sľubu a zamietnutí žiadosti o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Vychádzajúc z uvedených skutočností podľa záveru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu nemohlo zasiahnuť do označených práv sťažovateľky.</p> <p><u>Ústavný súd preto sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESJP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 55/98, III. ÚS 255/03, I. ÚS 165/02, III. ÚS 26/01, II. ÚS 76/02 ESJP: Koendjibiharie v. Holandsko, rozsudok z 25. októbra 1990; Bezicheri v. Taliansko, rozsudok z 25. októbra 1989; Toth v. Rakúsko, rozsudok z 12. decembra 1991</p>

Nálezy – priet’ahy v konaní:

<p> spisová značka</p>	<p> I. ÚS 702/2013</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Milan Ľalík</p>
<p> druh konania</p>	<p> čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález – nevyhovené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>21. mája 2014</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v exekučnom konaní, ktoré sa začalo v roku 2000. Sťažovateľ uviedol, že exekučné konanie je zo strany súdneho exekútora vedené neefektívne, keď exekútor nevyužil všetky možnosti na postihnutie majetku povinného a samotná dĺžka exekučného konania porušuje dotknuté práva sťažovateľa v procesnom postavení oprávneného. Sťažovateľ pritom podľa svojho vyjadrenia k dĺžke konania neprispel a predmetné konanie má pre neho mimoriadny význam vzhľadom na jeho zlý zdravotný stav a pokročilý vek. Sťažovateľ preto žiadal, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho práv, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet’ahov a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 13 000 € a náhradu trov konania.</p>
<p> ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p>

	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd zásadne konštatuje, že exekučné konanie spravidla treba považovať za konanie po právnej stránke, ako aj po faktickej (skutkovej) stránke za pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Ústavný súd po preštudovaní zaslaného spisu dospel k záveru, že dĺžka exekučného konania (13 rokov) nie je ovplyvnená skutkovou zložitosťou veci.</p> <p>2. V rámci druhého kritéria ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím konaním nezapríčinil doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Pri preskúmaní postupu okresného súdu, resp. súdneho exekútora v predmetnej veci ústavný súd zistil, že dlh nebol v exekučnom konaní vymožený z dôvodu nedostatočného majetku povinného, čo nemôže byť pripísované na ťarchu súdu. Súdny exekútor bol v konaní aktívny a pohľadávku oprávneného vymáhal zrážkami zo mzdy, resp. dôchodku a jeho prípadný iný postup v exekúcii je podmienený existenciou postihnutel'ného majetku povinného, ktorý by umožňoval realizovať niektorý (ďalší) zo zákonom vymedzených spôsobov exekúcie.</p> <p><u>Vzhl'adom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol sťažnosti nevyhoveli.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 635/2013
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	4. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky, Listiny základných práv a slobôd a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v konaní o náhrade škody a náhrade za bolesť a sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré začalo v roku 2009. Sťažovateľka odôvodňovala svoju sťažnosť poukazom na postup okresného súdu v civilnom konaní, ktorý o jej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodol až po šiestich mesiacoch od jej podania a to až po tom, ako bolo jeho prvé rozhodnutie po odvolaní sťažovateľky zrušené odvolacím súdom. Okrem toho okresný súd rozhodol aj o nariadení znaleckého dokazovania až po vyše pol roka od doručenia žiadosti sťažovateľky, pričom samotné konanie sa vedie bez rozhodnutia vo veci samej už vyše troch rokov. Vzhl'adom na uvedené okresný súd podľa sťažovateľky porušil jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o zložitosť veci (právnu a skutkovú), ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o žalobe o náhradu škody na zdraví, prípadne aj o náhrady nemajetkovej ujmy patrí do štandardnej občianskoprávnej agendy všeobecných súdov a bez ďalšieho ho nemožno hodnotiť ako právne ani skutkovo osobitne zložitú. V okolnostiach danej veci, najmä vzhl'adom na potrebu znaleckého dokazovania ústavný súd pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti, táto však nemala priamy vplyv na dĺžku konania.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd zistil viaceré okolnosti, ktoré museli byť zohľadnené v jej neprospech pri posudzovaní celkovej dĺžky konania. Išlo o a) podanie žaloby s nevykonateľným petitom ktorej doplnenie na výzvu súdu uskutočnila až po takmer šiestich mesiacoch od podania žaloby; b) opakované žiadosti o odročenie pojednávania, ktoré boli okresným súdom akceptované spravidla z dôvodov na strane právnej zástupkyne sťažovateľky (aj keď niektoré z uvedených žiadostí</p>

	<p>boli relevantne odôvodnené, nemožno neprihliadnuť na tieto okolnosti, pokiaľ skutočne mali preukázateľný dopad na celkovú dĺžku konania); c) opakované žiadosti právnej zástupkyne sťažovateľky o predĺženie sudcovskej lehoty na vyjadrenie, resp. predloženie dôkazných návrhov, z dôvodu ňou tvrdenej „náročnosti prípadu“.</p> <p>3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v predmetnom konaní, možno konštatovať, že tento postupoval plynulo a v zásade sústredene a efektívne. Čiastočnú zodpovednosť za zistenú dobu konania možno okresnému súdu pripísať iba v počiatočnom štádiu konania, keď jeho nesprávne uznesenie o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov zrušil odvolací súd. To však nemalo zásadný vplyv na celkovú dĺžku konania, keďže v čase rozhodovania o oslobodení od súdnych poplatkov sťažovateľka opravovala svoju neúplnú žalobu. Pokiaľ ide o výhrady sťažovateľky k neskorému nariadeniu znaleckého dokazovania, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na charakter súdnej veci sťažovateľky, bol postup okresného súdu, ktorý najskôr vypočul účastníkov a svedkov, a až následne nariadil znalecké dokazovanie, rozumne odôvodnený a nemal priamy dopad na označené práva sťažovateľky. Dĺžku konania o civilnej veci na jednom stupni súdnictva v rozsahu tri a pol roka spravidla nemožno hodnotiť ako primeranú, podstatný podiel na tejto dobe možno však pripísať sťažovateľke. Okresný súd naopak postupoval bez prietáhov, spis predkladal odvolaciemu súdu promptne, procesné návrhy účastníkov bezodkladne zasielal druhej strane, termíny pojednávania určoval v ústavne akceptovateľných lehotách. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že okresný súd svojim postupom práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov neporušil.</p> <p><u>Ústavný súd preto sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 150/2014
sudca spravodajca	Milan Lalić
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	4. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie sumy 25 487,63 € z titulu neuhradenej ceny diela, ktoré sa začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitost' veci“, ústavný súd konštatoval, že vzhľadom na potrebu nariadovať v danej veci znalecké dokazovanie, možno konanie hodnotiť po skutkovej stránke ako náročnejšie, avšak vzhľadom na celkovú dĺžkou posudzovaného konania (viac ako 6 rokov) nemožno iba tieto skutkové okolnosti považovať za dôvod zistených prietáhov v konaní. Po právnej stránke vec nebola zložitá.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd nezistil v jej správaní žiadnu takú skutočnosť, ktorá by podstatným spôsobom prispela k predĺženiu posudzovaného konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu, na ktorého ťarchu možno v priebehu konania pripočítať viaceré obdobia nečinnosti spolu v trvaní viac ako 17 mesiacov. Okrem toho podľa zistenia ústavného súdu bol okresný súd v danej veci nečinný od 3. mája 2012, pričom táto nečinnosť okresného súdu pretrváva v podstate až do rozhodnutia ústavného súdu, t. j. viac ako 2 roky, pretože okresný súd v tomto období s výnimkou rozhodnutia o znalečnom, nevykonával vo veci žiadny meritórny procesný úkon. V kontexte danej veci neobstojí ani obranná argumentácia okresného súdu o zaneprázdnenosti zákonnej sudkyne, pretože technické a organizačné problémy súdu,</p>

	<p>nemôžu ísť na ľarchu účastníka.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo a prikázal okresnému súdu aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na finančné zadost'učinenie vo výške 2 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 56/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ktoré sa začalo v roku 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že predmetom konania bola po právnej stránke štandardná občianskoprávna vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil okolnosti, na základe ktorých by sťažovateľ prispel k celkovej dĺžke súdneho konania. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatoval, že konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neefektívnosťou a nesústredenosťou. Aj keď okresný súd vykonával procesné úkony, nariad'oval pojednávania, ktoré ale odročil na neurčito a vec meritórne neposudzoval. V čase od 24. septembra 2007 do 26. februára 2009 a od 4. novembra 2009 do 6. novembra 2013 bol okresný súd viac ako 5 rokov a 6 mesiacov úplne nečinný. Ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (7 rokov), počas ktorého nebolo ani raz vo veci meritórne rozhodnuté, došlo k zbytočným prietáhom v konaní. <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené bolo a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažnosti nevyhovel v prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadost'učinenia v sume 2 500 €, pričom zohľadnil dĺžku a predmet posudzovaného konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 152/2014
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. júna 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o ochrane osobnosti a náhrade nemajetkovej ujmy, ktoré sa začalo v roku 2006. Namietaná bola časť konania v období od 1. januára 2008, kedy bola vec postúpená príslušnému okresnému súdu.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že v danom prípade ide o štandardnú občianskoprávnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci v procesnom postavení žalovaného, ústavný súd zistil, že sťažovateľ z objektívnych dôvodov participoval na zistených prieťahoch v konaní pred okresným súdom, keď sa nemohol zúčastniť viacerých pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti, resp. kolízie s inými úkonmi pred orgánmi činnými v trestnom konaní. Sťažovateľ tiež podal bezdôvodné odvolanie proti uzneseniu okresného súdu, v dôsledku čoho bolo odročené nariadené pojednávanie okresného súdu.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatoval, celková doba konania 6 rokov, počas ktorej nebolo ani raz meritórne vo veci rozhodnuté, sama osebe osvedčuje dôvodnosť podanej sťažnosti. Okresný súd tiež vo veci postupoval nekoncentrovane a neefektívne, keď opakovane nariaďoval súdne pojednávania, ktoré následne odročoval z dôvodu, že sa ich sťažovateľ pre svoj zdravotný stav nemohol zúčastniť, čo bolo súdu známe. Okresný súd tiež ďalšie pojednávanie odročil bez prejednávania veci a trpel neúčast' navrhovateľa na ďalších dvoch pojednávaniach a v konaní bol ako 6 mesiacov absolútne nečinný.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi právo na náhradu trov konania.</u></p> <p>Ústavný súd sťažnosti nevyhovel v časti požadovaného finančného zadosťučinenia, pričom prihliadol na to, že samotný sťažovateľ prispel k predĺženiu konania. Okrem toho boli zohľadnené poznatky rozhodovacej činnosti ústavného súdu o podaniach sťažovateľa, resp. spoločnosti, ktorej je konateľom (zatiaľ viac než 60 sťažností), z ktorých vyplýva, že sťažovateľ v obdobnej miere využíva svoje procesné práva v konaniach pred všeobecnými súdmi a následne podáva ústavnému súdu sťažnosti na zbytočné prieťahy, čo vyvoláva otázku, či jeho postup nemá znaky účelovosti.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 38/2014
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb

druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa začalo v roku 2000.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by celková dĺžka konania bola výrazne ovplyvnená právnou alebo skutkovou zložitou veci.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria – správania sťažovateľky v predmetnom konaní – ústavný súd nezistil žiadne nedostatky, ktorých dôsledkom by mohlo dôjsť k výraznému predĺženiu predmetného konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom krajského súdu a zistil, že predmetné konanie bolo poznačené viacerými dlhšími obdobiami nečinnosti krajského súdu spolu po dobu viac ako 49 mesiacov. Ústavný súd taktiež prihliadol na skutočnosť, že predmetné konanie bolo poznačené aj výraznou procesnou aktivitou žalovaného, ktorý podal viacero procesných návrhov, opravných prostriedkov a námietok zaujatosti, v dôsledku čoho sa spis približne dvadsaťjeden mesiacov nachádzal na najvyššom súde. Zároveň ale ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že aj na tomto období spôsobujúcom celkové predĺženie uvedeného konania má svoj podiel krajský súd, keďže mu bol spis viackrát vrátený späť bez rozhodnutia z dôvodu jeho nedôslednej činnosti pri jeho predložení alebo pre zrušenie jeho rozhodnutia. Ústavný súd preto konštatoval, že konanie trvá už viac ako trinásť rokov a desať mesiacov aj v dôsledku nečinnosti a neefektívnej činnosti krajského súdu a preto dĺžku konania na krajskom súde nemožno považovať za ústavne akceptovateľnú.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote postupom krajského súdu v namietanom konaní porušené bolo a prikázal krajskému súdu aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľke právo na finančné zadost'učinenie vo výške 4 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
Používané odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 174/2014
súdca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. júla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažného plnenia vyplývajúceho zo zmluvy o dielo, ktoré sa začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by celková dĺžka tohto konania bola výrazne ovplyvnená právnou</p>

	<p>alebo skutkovou zložitou tejto veci. V predmetnom konaní okresný súd už rozsudkom z 27. novembra 2008 právoplatne rozhodol o väčšej časti sťažovateľovho nároku a v súčasnosti už koná len o zostávajúcej časti nároku a o vzájomnom návrhu žalovaného.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria – správania sťažovateľa v predmetnom konaní – ústavný súd nezistil žiadne nedostatky, ktorých dôsledkom by mohlo dôjsť k výraznému predĺženiu predmetného konania.</p> <p>3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v posudzovanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci. Ústavný súd zistil, že konanie bolo poznačené dvomi výraznými obdobiami nečinnosti okresného súdu spolu v dĺžke viac ako jeden rok a päť mesiacov. Okrem toho bolo predmetné konanie poznačené aj neefektívnou činnosťou okresného súdu, ktorý najskôr vzájomný návrh žalovaného vylúčil na samostatné konanie, avšak následne po takmer dvoch rokoch predmetné konania opätovne spojil na spoločné konanie. Neefektívnou činnosťou okresného súdu v predmetnom konaní bol poznačený aj priebeh odvolacieho konania, v ktorom bol spis v predmetnej veci vrátený okresnému súdu bez rozhodnutia vo veci samej z dôvodu nesprávnej identifikácie účastníkov konania v rozsudku a následne bol rozsudok okresného súdu odvolacím súdom zrušený. Obdobie jedenástich mesiacov, počas ktorého sa spis nachádzal na krajskom súde, predmetné konanie výrazne predĺžilo, pričom významný podiel na tomto predĺžení mal aj okresný súd. Ústavný súd konštatoval, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá už viac než deväť rokov a dva mesiace a v dôsledku nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať za ústavne akceptovateľnú.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo a prikázal okresnému súdu aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľovi právo na finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p>použitú odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.